

Warszawa, dnia 14 listopada 2011 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

DYREKTOR
DEPARTAMENTU ANALIZ I NADZORU

Jacek Zalewski

DAiN-II-026-169/11

Pan
Artur Paczyna

Komendant
Straży Miejskiej
w Bytomiu

W odpowiedzi na pismo l. dz. PM.0704.5.2011 z dnia 4 października 2011 r. dotyczące prośby o wyrażenie stanowiska, czy straże gminne (miejskie) mogą wykonywać zadanie polegające na poborze opłaty targowej, uprzejmie informuję co następuje.

Problematykę opłaty targowej regulują przepisy art. 15 i art. 16 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 ze zm.). Opłata targowa obejmuje jednostronne świadczenie o charakterze publicznoprawnym, występujące pomiędzy gminą, a osobą dokonującą sprzedaży na targowisku. Opłata targowa odprowadzana jest do budżetu właściwej gminy, a więc stanowi jej dochód własny (art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.). W myśl przepisu art. 15 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach.

Zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłaty określa, w drodze uchwały, rada gminy (art. 19 ustawy). Rada gminy może zarządzić pobór tej opłaty w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Ponadto rada gminy może wprowadzić inne niż ww. zwolnienia przedmiotowe od opłaty targowej.

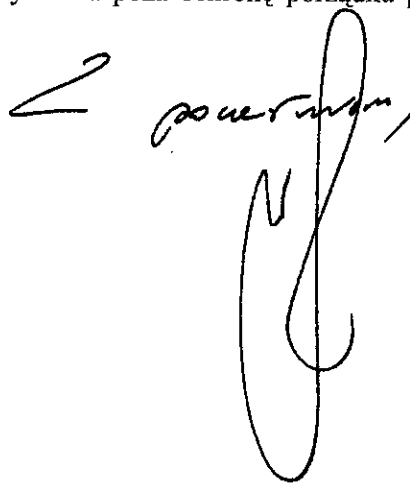
Problematyką m. in. pobierania opłaty targowej przez strażników gminnych (miejskich) zajmował się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach (wyrok I SA/GI 1208/10 z dnia 25 stycznia 2011 r.), który w konkluzji stwierdził, że „Należy w tym miejscu zauważyć, że obowiązki i uprawnienia pracowników straży gminnych reguluje ustawa 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 ze zm.). W myśl tej ustawy straż gminna to samorządowa umundurowana formacja utworzona do ochrony porządku publicznego na terenie gminy (art. 1 ust. 1 ustawy). Z zapisów tej ustawy nie wynika by strażnik straży miejskiej (gminnej) obowiązany był do

wykonywania innych zadań niż zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego (art. 10 ustawy). Jest rzeczą oczywistą, że pełnienie roli inkasenta nie ma żadnego związku z ochroną porządku publicznego. Dlatego też nałożenie na strażników straży miejskiej, z racji ich zatrudnienia w takiej straży, obowiązków inkasentów, w rozumieniu art. 9 Ordynacji podatkowej, nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o strażach gminnych. Przepis art. 19 pkt 2 ustawy podatkowej nie zezwala ani nie upoważnia rady gminy do określenia jako inkasentów grupy osób fizycznych, których cechą wyróżniającą jest wyłącznie zatrudnienie bądź wykonywanie określonych czynności. Obciążenie danej kategorii osób, z uwagi na pełnione przez nie funkcje, obowiązkami z zakresu prawa podatkowego, w tym inkasenta, zastrzeżone zostało dla ustawodawcy. Status strażnika straży miejskiej nie może być jedynym wyznacznikiem określającym inkasenta w uchwale, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy podatkowej”.

Powyższe stanowisko Sądu podkreśla cel, dla których straże gminne (miejskie) zostały powołane i wyraźnie wskazuje, że łączenie ustawowych zadań straży z dodatkowymi obowiązkami, wynikającymi z prawa podatkowego jest nieuzasadnione.

Ponadto należy mieć na uwadze fakt, że w przypadku ustanowienia strażnika gminnego (miejskiego) inkasentem pobierającym opłatę targową, należy liczyć się z paradoksalną sytuacją, gdy strażnik jednocześnie zobowiązany będzie: 1) zareagować administracyjnie i pobrać opłatę targową, 2) zareagować karnie i nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego za ujawnione w toku tych czynności wykroczenie (np. z art. 60 ¹, 145 k.w.). Dualizm obowiązków i uprawnień strażnika gminnego (miejskiego) w takiej sytuacji przeczy przepisom art. 1c ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym, organem podatkowym właściwym w sprawach podatków i opłat unormowanych w ustawie jest wójt, burmistrz (prezydent miasta).

Istotnym jest, że również Najwyższa Izba Kontroli, w „Informacji o wynikach kontroli funkcjonowania straży gminnych (miejskich)”¹ negatywnie odniosła się do powierzania przez wójtów, burmistrzów (prezydentów miast) strażom gminnym (miejskim) dodatkowych obowiązków, w tym pobierania opłaty targowej. Jak podkreśliła NIK, wykonywanie przez straże zadań będących w kompetencji innych podmiotów jest nielegalne i wykracza poza ochronę porządku publicznego, określoną ustawą o strażach gminnych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie; Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania straży gminnych (miejskich), LSZ-4101-02-02/2010 Nr ewid.: 169/2010/P/10/167/LSZ; Szczecin marzec 2011 r.,